

SÖRGYÁRTÓ

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

SÖRGYÁRTÓ

Feladatok és tevékenységek

A sörfőzésnek igen nagy hagyományai vannak. A sör a legrégebbi idők óta ismert és kedvelt ital volt már a régi Babilóniában és Egyiptomban is. A régi receptek igen sokfélék voltak. Volt köztük pipacs, különféle gombák, fűszerek, méz még babérlevél is. Manapság sört többnyire malátából, - ami árpából vagy búzából készül - lisztből, komlóból és élesztőből főznek általában automatizált gépsorok segítségével. A búza, illetve árpa minősége a sör főzésénél nagyon fontos szerepet játszik.

A sörgyártó feladata a sör gyártásához szükséges alapanyagok (sörárpa, kukorica, rizs, komló, cukor) átvételétől a gyártás különböző részfolyamatainak elvégzésén keresztül a sör előállításáig és szállításra való előkészítéséig terjed.

A gyártás során átveszi és minősíti a beérkező nyersanyagokat, gondoskodik azok megfelelő tárolásáról és tisztításáról. Munkájának egyik legfontosabb része a sör alapanyagának, a malátának az előállítása, valamint a sörlé főzése, hűtése és erjesztésre való előkészítése.

Munkája során a malátakészítőkben osztályozza az árpát, majd vízzel és levegővel csíráztatja azt. A csírákat kiszárítja, az így kapott száraz malátát pedig a sörgyárba szállítatja, ahol a főzőházban nagy rézszerű üstökben felaprítják, és vízzel összekeverik azt.

Ezután következik az úgynevezett cefrézési folyamat, amikor a sörgyártó keményítőből cukrot állít elő. Ezt a komlóval együtt összefőzi, melyből elkészül a sörcefre. Ehhez élesztőt ad és elkezdődik az erjesztés folyamata. Erjesztés közben folyamatosan ellenőriznie kell a termék minőségét, elsősorban az íz és a szesztartalom alakulását. Ezután elvégzi az utóerjesztést, az ászokolást. A borhoz hasonlóan a cukor átalakul alkohollá és szénássavvá. Ezt követően a fiatal sör szűrése következik, majd tárolása és - némi idő múlva - hordókba, illetve palackokba töltése.

A gyártási feladatokon kívül a sörgyártó tevékenységébe tartozik a gépek és berendezések üzemeltetése, beállítása, szabályozása, továbbá az egyszerű hibák elhárítása és a karbantartás.

Fontos ügyelnie továbbá arra, hogy a sörfőzés során betartsa a szükséges időtartamokat, hőmérsékleti értékeket, és figyelnie kell a megfelelő keverési arányokra. Ismernie kell az általa feldolgozott nyersanyagokat, segédanyagokat és üzemanyagokat.

Tevékenységek részletesen:

- ◆ a sörgabona átvétele, tárolása,
- ◆ áztatás, csíráztatás,
- ◆ a szárított maláta elkészítése,
- ◆ sörfőzés,
- ◆ a sör megszűrése,
- ◆ üveges, dobozos sör töltése,
- ◆ hordós sör letöltése.

Munkaműveletek:

- ◆ maláta készítése árpából,
- ◆ a maláta, a komló, az élesztő és a víz feldolgozása sörré,
- ◆ az automatikusan vezérelt főzési folyamat ellenőrzése,
- ◆ az ellenőrző készülékek felügyelete,
- ◆ a termelési folyamat korigálása (szabálytalanságok és üzemzavarok esetében).

A munkavégzés során használt eszközök, gépek:

- ◆ sörfejtő kalapács,
- ◆ dugókulcs,
- ◆ sörcsap-kezelő kulcs,
- ◆ szita,
- ◆ őrlő és nedvesítő berendezés,
- ◆ főzőüst,
- ◆ élesztő és adagolóberendezések,
- ◆ hőcserélők,

- ◆ pasztőröző- és fejtőgépek,
- ◆ palackozó gépsorok.

Felhasznált alapanyagok:

- ◆ árpa,
- ◆ búza,
- ◆ víz,
- ◆ rizs,
- ◆ komló,
- ◆ kukorica,
- ◆ élesztő.

Munkahely, munkakörnyezet

A sörgyártó zárt üzemrészben, főző-, érlelő-, fejtő- és palackozó-csarnokokban végzi munkáját, szállítás esetében a szabadban is dolgozhat. A munkavégzés egyéni abban az értelemben, hogy a gépek és berendezések kezelését, szabályozását és ellenőrzését, a gyártási technológia részműveleteit egyedi munkahelyeken végzi.

A munkavégzés gyakran mesterséges megvilágítás mellett folyik. A tevékenységek változtatásával jelentős hőmérsékleti változásoknak vannak a dolgozók kitéve. Dolgozhatnak temperált, fűtött helyiségekben (sokszor nagy páratartalomban, mint a főzőházban), de dolgozhatnak hűtött helyiségekben is (pl. az erjesztőpincében).

A fertőtlenítőszeres és a tisztítószeres, valamint a gabonapor károsan befolyásolhatják a bőrt és a légző-utakat (pl. a malátakészítőben, az őrlőhelyiségben).

A gyártási folyamatok egyre nagyobb mértékű automatizálása, sokszor monoton munkát idéz elő.

Kapcsolat

Munkája során a következő személyekkel kerülhet kapcsolatba:

- ◆ munkatársak,

- ◆ munkavezetők a (pl. sörmester, üzemvezető),
- ◆ beosztottak (pl. segéd munkások),
- ◆ karbantartók (a gépek javításakor),
- ◆ tanulók.

Követelmények

A sörgyártás korábban a nagy fizikai megterheléssel járó tevékenységek közé tartozott. Ma már a gyártási folyamat nagy részét gépek végzik, csupán a malátagyártás kíván nagy fizikai erőt.

A sörgyártó munkája ennek megfelelően közepesen nehéz, olykor nehéz munka. Jellemző a huzamos járkálás és állás. Gyakran kell lépcsőkön járni, időnként hajlott, görnyedt testhelyzetben kell dolgozni.

Fizikai és pszichikai alkalmassági feltételek:

- ◆ mechanikai-technikai-műszaki érzék,
- ◆ logikus-következtető gondolkodás,
- ◆ kézügyesség,
- ◆ ujjügyesség,
- ◆ fokozott figyelem,
- ◆ megfelelő reakcióképesség,
- ◆ pontos, gondos munkavégzés,
- ◆ felelősségtudat,
- ◆ tisztaságszeretet,
- ◆ önállóság,
- ◆ jó íz-érzékelés,
- ◆ jó látás.

Egészségügyi kizáró okok:

- ◆ gyenge fejlettség és izomerő,
- ◆ a statikai rendszer, a végtagok minden alaki és működési rendellenessége, betegsége az ortopéd szakorvos elbírálása szerint,
- ◆ minden szívbillentyűhiba,
- ◆ ingerképzési vagy ingervezetési zavar esetén, valamint szívműtét után egy évvel, lezajlott reumás láz után 5 évvel, a szívbeteg gondozó javaslata szerint,
- ◆ szív- és a keringési rendellenességek súlyos légzésvisszatartással járó formái a szív- és az ideggyógyorvos elbírálása szerint,
- ◆ gyomor- és nyombélfekély,
- ◆ idült hörghurut,
- ◆ tüdőasztma,
- ◆ hörgőtágulat,
- ◆ epilepszia,
- ◆ cukorbetegség,
- ◆ idült reumás bántalmak,
- ◆ idült bőrbántalmak,
- ◆ baktériumürítés,
- ◆ szintévesztés.

Egyéb tulajdonságok:

- ◆ jó kommunikációs készség,
- ◆ stressztűrő képesség,
- ◆ a minőség iránti elkötelezettség,
- ◆ környezetvédelmi elhivatottság.

Az alábbi tantárgyakban kell jó teljesítményt elérni:

- ◆ kémia,
- ◆ műszaki/ipari ismeretek,
- ◆ technika.

Érdeklődés

Senki sem tud elégedett lenni a munkájával, ha az nem találkozik valamilyen mértékben az érdeklődési körével. A szakemberek szerint a sörgyártó foglalkozáshoz az alábbi 17 érdeklődési irányból a legfontosabbak a következő ábrán bejelöltek.

Szabadban végzett munka	Növényekkel, állatokkal foglalkozni	Embereket, állatokat dolgozni	Testi erő kell hozzá	Formákkal, vonalakkal végzett munka	Kézi erővel, szerszámokkal végzett munka	Technikai feladatokat ellátni	Íródtáblán dolgozni	Emberek/ken segíteni	Eladni, vásárolni	Tiszta környezetben dolgozni	Cépeket összeszerelni és javítani	Automata gépekkel dolgozni	Fémekkel dolgozni	Elektronikus készülékekkel dolgozni	Építőiparban dolgozni	Laboratóriumban dolgozni
		X										X				

Szakképzés

A képzés célja

A söripar számára olyan kémiai, biológiai, műszaki ismeretekkel rendelkező sörgyártó szakmunkás képzése, aki alkalmas a maláta- és sörgyártás technológiájának szakszerű, önálló gazdaságos végrehajtására, a higiéniai követelmények maximális betartásával.

A szakképzés során a tanulók megismerik:

- ◆ a sör alkotóelemeit, azok tulajdonságait,
- ◆ a sörgyártás fontos művelteit, eszközeit, technológiáját,
- ◆ a sör „csomagolási” formáit, a szükséges eszközöket,
- ◆ a munka és balesetvédelmi előírásokat.

A képzés során oktatott szakmai és vizsgatárgyak

Elmélet:

- ◆ szakmai technológia,
- ◆ szakmai gépek,
- ◆ munkavédelem és higiénia,
- ◆ gazdálkodási ismeretek.

Gyakorlat:

- ◆ szakmai technológiai gyakorlat,
- ◆ minőség-ellenőrzés,
- ◆ géptani gyakorlat.

A szakképesítés megszerzésének módja

A képesítést alapfokú iskolai végzettség megszerzését követően 2+2 éves szakmunkás képzés során lehet megszerezni.

Középfokú végzettség (érettségi bizonyítvány) esetén a képzés időtartama: 2 év.

A szakképesítés OKJ azonosító száma: 31 5212 12

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Szakmai gyakorlat és szakmai továbbképzés az Európai Unióban

Az alábbi honlapon különböző nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programok találhatók. Így többek között az Európai Bizottság Socrates oktatási, és Leonardo da Vinci szakképzési programjai, valamint a felsőoktatásban résztvevők közép-európai CEEPUS programja.

A honlap információt nyújt a felsőoktatási rendszereket támogató Tempus III. és az Erasmus Mundus programokról, valamint az Európai Unió Kutatási és Technológiafejlesztési Keretprogramjának lehetőségeiről.

Elérhetőség: www.tka.hu

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

A sörgyártó foglalkozást bemutató **pályaismertető film** elérhető az Állami Foglalkoztatási Szolgálat www.afsz.hu, valamint a Nemzeti Pályainformációs Központ www.npk.hu, továbbá az e-pálya www.epalya.hu internetes elérhetőségeken.

A szakma jövőjéről készült tájékoztatás a <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php> weblapon érhető el, a foglalkozás megadásával.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Készült 1999-ben. Aktualizálva 2008-ban az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával.

A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.